

Byla C-469/19**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2019 m. birželio 19 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesgerichtshof (Vokietija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. gegužės 14 d.

Pareiškėja ir kasatorė:

All in One Star Ltd

Pagrindinės bylos dalykas

Apeliacija dėl atsisakymo įtraukti Jungtinėje Karalystėje įregistruotos bendrovės filialą į Vokietijos komercinį registrą, grindžiamo tuo, kad filialo registravimo komerciniame registre paraiškoje nebuvo nurodytas bendrovės įstatinio kapitalo dydis ir nebuvo patvirtinta, kad susipažinta su Vokietijos nacionalinės teisės aktuose nustatyta neribota pareiga atskleisti teismui informaciją

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Dalykas: 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų 30 straipsnio ir SESV 49 ir 54 straipsnių aiškinimas

Teisinis pagrindas: SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Direktyvos (ES) 2017/1132 30 straipsniu draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią įtraukiant kitoje valstybėje narėje įsteigtos uždarnosios akcinės bendrovės filialą į komercinį registrą reikalaujama nurodyti įstatinio kapitalo dydį arba jam tolygaus kapitalo vertę?

2. a) Ar Direktyvos (ES) 2017/1132 30 straipsniu draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią įtraukiant į komercinį registrą kitoje valstybėje narėje įsteigtos uždarnosios akcinės bendrovės filialą reikalaujama, jog bendrovės vadovas patvirtintų, kad pagal nacionalinės teisės aktus nėra su jo asmeniu susijusių paskyrimo kliūčių dėl teismo ar valdžios institucijos nustatyto draudimo verstis profesine ar komercine veikla, visiškai ar iš dalies atitinkančia bendrovės veiklos objektą, arba dėl galutinio apkaltinamojo nuosprendžio už tam tikras nusikalstamas veikas ir kad notaras, panašia profesine teisinių konsultacijų veikla užsiimantis asmuo ar konsulinis pareigūnas išaiškino vadovui jo neribotą pareigą atskleisti teismui informaciją?

b) Jeigu į antrojo klausimo a punktą būtų atsakyta neigiamai:

Ar SESV 49 ir 54 straipsniais draudžiama nacionalinės teisės norma, pagal kurią įtraukiant į komercinį registrą kitoje valstybėje narėje įsteigtos uždarnosios akcinės bendrovės filialą reikalaujama, kad bendrovės vadovas pateiktų tokį patvirtinimą?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos ir Sąjungos jurisprudencija

SESV 49 ir 54 straipsniai

2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų (OL L 169, 2017, p. 46; toliau – Direktyva 2017/1132) 30 straipsnis

1989 m. gruodžio 21 d. Vienuoliktosios Tarybos direktyvos 89/666/EEB dėl atskleidimo reikalavimų filialams, įsteigtiems valstybėse narėse tam tikrų tipų bendrovių, kurioms taikomi kitos valstybės įstatymai (OL L 395, 1989, p. 36; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., OL L 395, 1989 12 60, 17 sk., 1 t., p. 100; klaidų ištaisymas OL L 10, 2017 1 14, p. 10; toliau – Direktyva 89/666), 2 straipsnis

1999 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Centros*, C-212/97, EU:C:1999:126 (toliau – Sprendimas *Centros*), 38 punktas

2003 m. rugsėjo 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Inspire Art*, C-167/01, EU:C:2003:512 (toliau – Sprendimas *Inspire Art*) 69, 70, 106, 133, 135, 140 punktai

2006 m. birželio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *innoventif*, C-453/04, EU:C:2006:361 (toliau – Sprendimas *innoventif*), 33 ir paskesni punktai

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Handelsgesetzbuch (Prekybos kodeksas, toliau – HGB) redakcijos, galiojančios nuo 2008 m. lapkričio 1 d. (2008 m. spalio 23 d. įstatymas, BGBl. I, p. 2026), 13e ir 13g straipsniai

Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (Ribotos atsakomybės bendrovių įstatymas, toliau – *GmbHG*) redakcijos, galiojančios nuo 2008 m. lapkričio 1 d. (2008 m. spalio 23 d. įstatymas, BGBl. I, p. 2026), 6, 8, 10 ir 82 straipsniai

Gesetz über das Zentralregister und das Erziehungsregister (Centrinio registro ir auklėjamųjų priemonių registro įstatymas, toliau – BZRG) redakcijos, galiojančios nuo 2017 m. liepos 29 d. (2017 m. liepos 18 d. įstatymas, BGBl. I, p. 2732), 41 ir 53 straipsniai

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 *All in One Star Ltd.* (toliau – *All in One Star*) yra 2013 m. spalio 30 d. Anglijoje ir Velse, bendrovių registre „Companies House“ Kardife, registruota privati uždaroji akcinė bendrovė (anglų k. *company limited by shares*), kurios registruotoji būstinė yra Great Bookham (Jungtinė Karalystė). Bendrovė 2014 m. kovo mėn. pateikė paraišką *Amtsgericht Frankfurt am Main* (Frankfurto prie Maino (Vokietija) apylinkės teismas) – registrą tvarkančiam teismui – įtraukti filialą į komercinį registrą. Registrą tvarkantis teismas *All in One Star* pranešė, kad paraiška negali būti tenkinama, be kita ko, dėl šių priežasčių: nenurodytas *All in One Star* įstatinio kapitalo dydis, kaip reikalaujama pagal HGB 13g straipsnio 3 dalies nuostatas, siejamas su *GmbHG* 10 straipsnio 1 dalies pirmu sakiniu. Be to, nors *All in One Star* direktorius ir vienintelis akcininkas registravimo paraiškoje patvirtino, kad nėra jokių su jo asmeniu susijusių aplinkybių, prieštaraujančių jo paskyrimui bendrovės vadovu pagal *GmbHG* 6 straipsnio 2 dalies antro sakinio 2 ir 3 punktus ir trečią sakinį, bet, nors reikalaujama pagal HGB 13g straipsnio 1 dalį ir 2 dalies antrą sakinį, siejamus su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, nepatvirtino, kad jam taip pat buvo išaiškinta jo neribota pareiga atskleisti teismui informaciją.
- 2 *Oberlandesgericht* (Apeliacinis apygardos teismas) atmetė *All in One Star* skundą dėl registrą tvarkančio teismo nustatytų trūkumų. Dėl šio sprendimo *All in One Star* pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

- 3 Kyla klausimas, ar atitinkamuose Vokietijos teisės aktuose numatyta *All in One Star* pareiga registruojant filialą nurodyti savo įstatinio kapitalo dydį arba jam tolygaus kapitalo vertę suderinama su Direktyvos 2017/1132 30 straipsniu.
- 4 Aplinkybė, kad Direktyva 2017/1132 įsigaliojo tik 2017 m. liepos 20 d., taigi, tik nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, nedraudžia taikyti jos *All in One Star* filialo įregistravimui, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas,

priimdamas sprendimą byloje dėl kasacinio skundo, turi taikyti galiojančius teisės aktus.

- 5 Direktyvos 2017/1132 30 straipsnyje pateikiamas dokumentų ir duomenų, kuriuos atskleisti gali būti reikalaujama iš kitų valstybių narių bendrovių filialų pagal valstybės narės teisės aktus, sąrašas. Duomenys apie įstatinio kapitalo ar jam tolygaus kapitalo sumos dydį nėra aiškiai nurodyti 30 straipsnyje nei tarp privalomų atskleisti duomenų pagal 1 dalį, nei tarp pasirinktinai pateikiamų duomenų pagal 2 dalį. Taigi, valstybei narei pagal direktyvą gali būti draudžiama reikalauti nurodyti bendrovės įstatinį kapitalą registruojant filialą.
- 6 Tokį draudžiantį aiškinimą būtų galima grįsti argumentu, kad Teisingumo Teismas Sprendime *Inspire Art* (69 ir 70 punktai) dėl Direktyvos 89/666 2 straipsnio – Direktyvos 2017/1132 30 straipsnio turinį atitinkančios ankstesnės nuostatos – nusprendė, jog šiame straipsnyje pateikiamas priemonių dėl atskleidimo sąrašas yra išsamus ir valstybės narės negali numatyti filialams jokių kitų priemonių dėl atskleidimo, išskyrus nurodytąsias Direktyvoje 89/666. Ši jurisprudencija *mutatis mutandis* galėtų būti taikoma ir iš esmės nepakitusiai teisės nuostatai Direktyvos 2017/1132 30 straipsnyje.
- 7 Be to, Direktyvoje 2017/1132 aiškiai nustatyta pačių bendrovių pareiga atskleisti kapitalo vertę (14 straipsnio e punktas), taip pat registruojant trečiųjų valstybių bendrovių filialus (37 straipsnio e punktas). Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad sąmoningai atsisakyta nustatyti pareigą valstybės narės bendrovių filialams nurodyti kapitalo vertę.
- 8 Direktyvos 2017/1132 18 konstatuojamoji dalis taip pat leistų manyti, kad direktyvoje sąmoningai nenustatoma valstybėse narėse esančių filialų pareiga – net ir pasirinktinai – pateikti duomenis apie bendrovės kapitalą, nes šią informaciją Europos Sąjungoje galima gauti pateikus atitinkamą prašymą bendrovių registruui valstybėje narėje.
- 9 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas, atsižvelgdamas į Sprendimą *innoventif* (33 ir paskesni punktai), yra linkęs laikyti reikalavimą atskleisti įstatinį kapitalą arba jam tolygaus kapitalo vertę neprieštaraujančiu direktyvai, jei šie duomenys yra neatskiriami bendrovės steigimo dokumentų, kurių visiško atskleidimo gali būti reikalaujama remiantis Direktyvos 2017/1132 30 straipsnio 2 dalies b punktu, dalis.
- 10 Remiantis Sprendimu *innoventif* galima daryti išvadą, kad su Direktyva 89/666 arba ją pakeitusiomis Direktyvos 2017/1132 nuostatomis yra suderinamas reikalavimas atskleisti duomenis ar pateikti dokumentus, kurie, nors ir nėra aiškiai nurodyti priemonių dėl atskleidimo sąraše direktyvoje, yra šių dokumentų arba duomenų, t. y. pasirinktinių priemonių dėl atskleidimo, sąraše nurodyto bendrovės steigimo dokumento sudėtinė dalis, todėl atitinkama informacija neišvengiamai turėtų būti atskleista pateikiant tokį išsamų dokumentą.

Dėl antrojo prejudicinio klausimo

- 11 Dėl antrojo registrą tvarkančio teismo nurodyto trūkumo dėl nepateikto *All in One Star* direktoriaus patvirtinimo, kad jam buvo išaiškinta HGB 13g straipsnio 1 dalis ir 2 dalies antras sakiny, siejamas su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, pirmiausia kyla klausimas, ar Direktyvos 2017/1132 nuostatos dėl pareigos atskleisti informaciją registruojant filialą taikytinos tokių duomenų pateikimui (antrojo klausimo a punktas). Jei taip nėra, kyla klausimas, ar tokio patvirtinimo reikalavimas yra suderinamas su įsisteigimo laisve pagal SESV 49 ir 54 straipsnius (antrojo klausimo b punktas).

Dėl antrojo klausimo a punkto

- 12 Atsižvelgiant į tai, jog *All in One Star* direktorius filialo registravimo paraiškoje tik patvirtino, kad nėra jokių su jo asmeniu susijusių paskyrimo kliūčių, nurodytų *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalies pirmame sakinyje, siejamame su 6 straipsnio 2 dalies antro sakinio 2 ir 3 punktais ir trečiu sakiniu, bet nepatvirtino, kad jam taip pat išaiškinta neribota pareiga atskleisti informaciją pagal *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalį, registravimo paraiška neatitinka HGB 13g straipsnio 2 dalies antro sakinio, siejamo su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, reikalavimų.
- 13 Neaišku, ar Vokietijos nacionalinės teisės aktuose nustatyta pareiga patvirtinti apie informavimą suderinama su Direktyvos 2017/1132 30 straipsniu. Tai priklauso nuo atsakymo į klausimą, ar patvirtinimas, susijęs su duomenimis apie asmens tinkamumą bendrovės vadovo pareigoms, apskritai patenka į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį.
- 14 Vokietijos teisės aktų leidėjas, nustatydamas Vokietijos nacionalinėje teisėje pareigą patvirtinti apie informavimą, rėmėsi tuo, kad ši nuostata nepateks į tuo metu galiojusios Direktyvos 89/666 taikymo sritį, nes šioje direktyvoje nereglamentuojamas bendrovės atstovo tinkamumas, joje nustatyta tik pareiga atskleisti informaciją apie paskyrimą, atleidimą iš pareigų ir atstovų asmens duomenis.
- 15 Vis dėlto, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, Direktyvos 89/666 arba šiuo metu galiojančios Direktyvos 2017/1132 taikymo srities išimtis duomenims apie vadovo asmens tinkamumą atsižvelgiant į baigtinį pobūdį kelia abejonių.
- 16 Nei Direktyvoje 86[89]/666, nei Direktyvoje 2017/1132 nėra įtvirtinta aiški išimtis dėl duomenų, susijusių su bendrovės atstovų asmens tinkamumu. Pagal Direktyvos 2017/1132 1 straipsnį jos reguliavimo dalykas veikiausiai yra „atskleidimo reikalavimai filialams, įsteigtiems valstybėse narėse tam tikrų tipų bendrovių, kurioms taikomi kitos valstybės įstatymai“. Be to, Direktyvos 2017/1132 22 konstatuojamojoje dalyje (ir anksčiau Direktyvos 89/666 konstatuojamosiose dalyse) patikslinama, kad jokiais atžvilgiais nedaroma įtakos atskleidimo reikalavimams, taikomiems filialams

pagal kitas nuostatas, pavyzdžiui, darbo įstatymų nuostatas dėl darbuotojų teisių į informaciją ir mokesčių įstatymų nuostatas, ar statistikos tikslais. Atitinkamo patikslinimo dėl bendrovės atstovų asmens tinkamumo konstatuojamosiose dalyse nėra. Be to, laikyti šiuos duomenis išimtimi, kuriai netaikoma direktyva, neleidžia aplinkybė, kad direktyvoje vis dėlto yra nuostatų dėl asmens duomenų atskleidimo, nes pagal Direktyvos 2017/1132 30 straipsnio 1 dalies e punktą (arba Direktyvos 89/66 62 straipsnio 1 dalies e punktą) kitų valstybių narių bendrovių filialams privaloma atskleisti duomenis apie paskyrimą, atleidimą iš pareigų ir bendrovės atstovų asmens duomenis. Atsižvelgiant į tai, prielaida, kad visi kiti asmens duomenys, visų pirma susiję su vadovo asmens tinkamumu, *a priori* nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį, kelia abejonių.

- 17 Tuo atveju, jei pareiga patvirtinti pagal *GmbHG* 13g straipsnio 2 dalies antrą sakinį, siejamą su 8 straipsnio 3 dalimi, patektą į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį, ji būtų nesuderinama su direktyva. Pareiga pateikti tokį patikinimą nepatenka į leidžiamų priemonių dėl atskleidimo pagal šios direktyvos 30 straipsnį sąrašą, jos taip pat negalima priskirti – kitaip nei bendrovės įstatinio kapitalo – kuriai nors iš direktyvoje nurodytų leistinų priemonių dėl atskleidimo. Atsižvelgiant į tai, kad direktyvos priemonių dėl atskleidimo sąrašas pagal Sprendimą *Inspire Art* yra baigtinis, tokio patvirtinimo reikalavimas būtų nesuderinamas su direktyva. Remiantis Sprendimu *Inspire Art* (106 punktas), šio direktyvoje nustatytos informacijos atskleidimo tvarkos pažeidimas visiškai nesvarstytinas. Taigi, registrą tvarkantis teismas šiuo pagrindu negalėtų at mesti *All in One Star* registravimo paraiškos.

Dėl antrojo klausimo b punkto

- 18 Tuo atveju, jei pareiga patvirtinti pagal *GmbHG* 13g straipsnio 2 dalies antrą sakinį, siejamą su 8 straipsnio 3 dalimi, nepatenka į Direktyvos 2017/1132 taikymo sritį, kyla klausimas dėl šios pareigos suderinamumo su Europos Sąjungos pirmine teise, t. y. įsisteigimo laisve pagal SESV 49 ir 54 straipsnius.
- 19 Pareiga pateikti patvirtinimą riboja SESV 49 ir 54 straipsniuose garantuojamą įsisteigimo laisvę, nes jo nepateikus neįtraukiama į komercinį registrą, taigi, įregistravimui nustatomos papildomos sąlygos ir taip bent potencialiai jis apsunkinamas.
- 20 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją (žr., pavyzdžiui, Sprendimo *Inspire Art*, 133 punktą) nacionalinės priemonės, galinčios apriboti galimybę pasinaudoti SESV garantuotomis pagrindinėmis laisvėmis ar naudojimąsi jomis padaryti mažiau patrauklų, gali būti pateisinamos įvykdžius keturias sąlygas: jos taikomos nediskriminuojant, atitinka privalomus bendrojo intereso pagrindus, yra tinkamos numatyto tikslo pasiekimui užtikrinti ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti.
- 21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas abejoja, ar tenkinamos šios sąlygos pagrindinėje byloje nagrinėjamo patvirtinimo, kurio reikalaujama iš

valstybėje narėje įsteigtų bendrovių vadovo pagal HGB 13g straipsnio 1 ir 2 dalis, siejamas su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, atveju.

- 22 Tiesa, HGB 13g straipsnio 1 ir 2 dalys, siejamos su *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalimi, taikomos nediskriminuojant, nes pateikti tokį patvirtinimą reikalaujama ir iš vietos bendrovių vadovų (*GmbHG* 8 straipsnio 3 dalis). Ši tvarka taip pat skirta privalomiesiems bendrojo intereso pagrindams, t. y. kreditorių apsaugai ir sąžiningos prekybos apsaugai nuo netinkamų kurios nors bendrovės atstovų, nes dėl pateikto patvirtinimo registrą tvarkančiam teismui palengvėja įregistravimo ir patikrinimo procedūra – išvengiama tyrimų, kuriuos priešingu atveju tektų atlikti teismui aiškinantis, ar esama paskyrimo kliūčių.
- 23 Vis dėlto ši tvarka gali viršyti tai, kas būtina įvardytiems tikslams pasiekti, nes užsienio bendrovės vadovams už tokios deklaravimo prievolės nevykdymą net yra numatyta sankcija (*GmbHG* 82 straipsnio 1 dalies 5 punktas). Šiuo klausimu reiktų atkreipti dėmesį į tai, kad HGB 13g straipsnio 2 dalies antrame sakinyje ir 13e straipsnio 3 dalies antrame sakinyje nustatyta tvarka taip pat taikoma visoms užsienio bendrovėms, kurios yra steigiamos užsienyje ir kurių vadovai yra užsienio valstybių piliečiai, o užsienyje yra ir jų faktinė pagrindinė veiklos vieta. Negali būti reikalaujama, kad tokiems asmenims būtų išsamiai žinoma nacionalinė teisinė padėtis, susijusi su nacionalinių bendrovių vadovų paskyrimo kliūtimis, todėl vadovams iš užsienio valstybių, susipažinusiems su steigimo valstybės teise, galėtų būti sudėtinga pateikti tikrovę *de facto* atitinkantį patvirtinimą. Be to, kiekvienu konkrečiu atveju vadovas iš užsienio valstybės turėtų įvertinti, ar aplinkybės, kurios pagal tos valstybės teisinę sistemą buvo suderinamos su jo, kaip vadovo, paskyrimu, gali lemti draudimą skirti jį vadovu pagal Vokietijos teisę. Taigi ir Vokietijos teisės aktų leidėjas, perkeldamas Direktyvą 89/666 1992–1993 m., dar vadovavosi prielaida, kad *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalies nuostata užsienio bendrovių vadovams nėra taikytina, todėl tuo metu sąmoningai nenumatė užsienio bendrovėms šios pareigos patvirtinti.
- 24 Pateisinti nagrinėjamos nacionalinės nuostatos taip pat neleidžia visų pirma Sprendimas *Centros* (38 punktas). Pareiga patvirtinti pagal *GmbHG* 8 straipsnio 3 dalį nagrinėjamu atveju siekiama tik prevenciškai užtikrinti, kad pasinaudojant filialu nebūtų apeinamos nacionalinės paskyrimo kliūtys ir kad asmenys, kurie nėra tinkami komerciniams interesams tinkamai įgyvendinti, netaptų bendrovės atstovais šalies viduje. Taigi, šia nuostata siekiama (tik) imtis prevencinių priemonių prieš galimą piktnaudžiavimą įsisteigimo laisve ir pagal nacionalinės teisės aktus netinkamų bendrovės atstovų sukčiavimą. Vis dėlto pagal Sprendimą *Centros* tuo negali būti pateisinamas atsisakymas įregistruoti filialą.